

DIRIJYORLIK SAN'ATI FANINING O'QUV DASTURI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI BOTIR
ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN'ATI INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”



O'zDK huzuridagi Botir Zokirov
nomidagi Milliy estrada san'ati
instituti rektori

A.Mansurov

2024 yil “ 30 ” avgust

Ro'yxatga olindi: № BD 60211300 - 1.01

**DIRIJYORLIK SAN'ATI
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	210 000 – San'at
Ta'lim yo'nalishi:	60211300 - Dirijyorlik: estrada orkestri dirijyorligi

Toshkent 2024

DIRIJYORLIK SAN'ATI FANINING O'QUV DASTURI

Fan/modul kodi DRS1817		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-8	ECTS-Kreditlar 17	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek, rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Dirijyorlik san'ati		240	270	510
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Dirijyorlik san'ati davrlar o'tgani, orkestrning turlari ko'paygani sari takomillashib, ijro uslublarida o'zgarishlarga yuz tutmoqda va ta'lim sohasida ham orkestr ijrosiga jiddiy ahamiyat berilmoqda. Dirijyorlik kasbi boshqa kasblarga nisbatan yosh, kelib chiqishi asosan XIX asrning II yarmiga borib taqaladi. Kompozitorlik texnikasini tez sur'atda murakkablashishi, ayniqsa Italiya, Germaniya va boshqa Yevropa mamlakatlarida katta guruh ijrochilarini talab qiladigan opera, simfoniya, oratoriya, kantata kabi yangi janrlarni turli jamiyatlarning madaniy hayotida yuzaga kelishi mustaqil dirijyorlik kasbini paydo bo'lishiga sabab bo'lgan.</p> <p>Shu bois, dirijyorlik kasbi ham – mustaqil san'at yo'nalishi sifatida rivojlandi va katta yo'lni bosib o'tdi. Bugungi kunda ushbu kasbning hurmatli namoyondalari ko'pchilikni tashkil etadi. Orkestr turlari ko'paygan sari, unga dirijyorlik qilish san'ati ham o'ziga xos talablarni qo'ya boshladi. Jumladan: opera-simfonik, damli cholg'ular, xalq cholg'ulari yoki kamer orkestri kabi jamoalarga dirijyorlik qilish, ushbu orkestrlarning spitsifikasini chuqur his etish, repertuar tanlash, jamoa bilan ishlash va dirijyorlik harakatlarini yo'lga qo'yish shular jumlasidandir. Estrada orkestri dirijyorligi san'ati ham yuqorida sanab o'tilgan dirijyorlik kasbining yana bir yangi yo'nalishlaridan biridir. Estrada orkestri dirijyorligini o'qitish, ushbu dirijyorlik maktabini zamon talablaridan kelib chiqib yanada rivojlantirish va o'zbek dirijyorlik san'atini dunyo miqyosiga olib chiqish bugungi kunda mustaqil davlatimizning obro'siga obro' qo'shishini hisobga olgan holda, bu fanning dolzarbligini aniqlab beradi.</p> <p>“Dirijyorlik san'ati” fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - talabalar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. “Dirijyorlik san'ati” fani ixtisoslik fanlari blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 8 semestr davomida o'tiladi.</p>				
<p style="text-align: center;">II. ASOSIY QISM</p> <p style="text-align: center;">Nazariy va amaliy mavzular (modullar)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular (modullar) kiradi:</p> <p style="text-align: center;">I-SEMESTR</p> <p style="text-align: center;">1- modul.</p> <p style="text-align: center;">1- Tarix, orkestr turlari, partitura</p> <p style="text-align: center;">(1-15 soatlar)</p> <p>Dirijyorlik san'atining xususiyati, dirijyorlik tarixi, ushbu san'atning (shuningdek estrada san'ati) O'zbekistonga kirib kelishi va rivojlanishi, partitura bilan tanishuv va uning ustida ishlash, orkestr turlari (shuningdek estrada orkestrlari) kabi mavzular bilan</p>					

talabalarni tanishtirib, dirijyor, orkestr, tarix, battuta, korifey, xeyronomiya, arsis, tesis, nevma, general bas, jaz, partitura va undagi atamalar kabi bilimlar o'rganiladi.

Oraliq nazorat.

Dirijyorlik kasbi haqida (tarix va hozirgi kunda, shuningdek uning namoyondalari), estrada san'ati va uning rivojlanishi, faoliyat ko'rsatayotgan orkestrlar, ularning dirijyorlari, orkestrlar hamda ularning turlari, dirijyorlik amaliyoti uchun tanlangan asar bilan tanishuv, shuningdek – asarning mohiyati, xarakteri, yo'nalishi, o'lchovi, tonalligi, partiturada ko'rsatilgan orkestr jamoasi, guruhlar joylashuvi, kompozitorning hayoti va ijodi kabi savollarga amaliy hamda nazariy javob beriladi. Sinf ishi uchun olingan asar jo'rnavozlar bilan birgalikda dirijyorlik qilinadi va kafedra o'qituvchilaridan iborat komissiyaga imtihon tarzida topshiriladi. Unda dirijyorlikning boshlang'ich harakatlari tekshiriladi.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining kichik hajmdagi 1 ta asar (klassik) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

2- Modul. Dirijyorlik holati

(16-30 soatlar)

Dirijyorlikda ifoda jihatlari, dirijyorning gavda holatlari va qo'l qismlari, dirijyorlik harakatlarida qo'llarning oraliq masofasi, holat, qo'llar, tana (gavda), oyoqlar, bosh, mimika (yuz ifodasi), dirijyorlik texnikasi, obraz, estetika (go'zallik), qo'l qismlari, bilak, tirsak, elka, balandlik, kenglik, chuqurlik, dirijyor tayoqchasi kabi harakatlar amaliy hamda nazariy tarzda chuqur o'rganiladi.

Yakuniy nazorat.

Orkestr jamoasining jarangini qamrab olish uchun harakatlar ijrosini ta'minlash, qo'llar holati, orkestr bilan ishlash uchun muomala madaniyatini shakllantirish. Dirijyorlik harakatlari – auktakt, intilish, nuqta va nuqtaning aksi hamda ularning vazifalarini amaliy hamda nazariy bilish, ularni o'z vaqtida qo'llash, dinamikaning ilk ko'rinishlari, oddiy va murakkab o'lchovlar hamda ularning chizmalari (yo'nalishlari), partiturada ko'rsatilgan musiqiy atamalar hamda ijro ko'rsatmalari, orkestr jamoasidagi guruhlar hamda ularga mansub cholg'ular tarkibini bilish vazifalari talabi qo'yiladi.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining kichik hajmdagi asarlari 2 ta asar: (klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

II-SEMESTR

3- modul. Dirijyorlik harakatlari

(31-45 soatlar)

Jamoa ijrosini ta'minlash harakatlari, dirijyorlik harakatlari va ularning vazifalari, badiiy obrazli ijroga erishish harakatlari, muloqot (orkestr bilan), ansambl uyg'unligini amalga oshirish harakatlari.

Oraliq nazorat.

Jamoa ijrosini ta'minlash harakatlari, dirijyorlik harakatlari va ularning vazifalari, badiiy obrazli ijroga erishish harakatlari, muloqot (orkestr bilan), ansambl uyg'unligini amalga oshirish harakatlarning amaliy hamda nazariy tushunchalari talab etiladi.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining kichik hajmdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(46-60 soatlar)

Auftakt, intilish, nuqta, nuqtaning aksi, badiiy ijro, manual texnika, tayoqcha, oddiy va murakkab o'lchovlar kabi bilimlarni amaliy hamda nazariy tarzda chuqur o'rganiladi.

Yakuniy nazorat.

Dirijyorlik harakatlari – auftakt, intilish, nuqta va nuqtaning aksi hamda ularning vazifalarini amaliy hamda nazariy bilish, ularni o'z vaqtida qo'llash, dinamikaning ilk ko'rinishlari, oddiy va murakkab o'lchovlar hamda ularning chizmalari (yo'nalishlari), partiturada ko'rsatilgan musiqiy atamalar hamda ijro ko'rsatmalari, orkestr jamoasidagi guruhlar hamda ularga mansub cholg'ular tarkibini bilish vazifalari talabi qo'yiladi.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining kichik hajmdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

III-SEMESTR

4- modul. Dirijyorlikda qo'llar mutanosibligi

(61-75 soatlar)

Ijro jarayonidagi qo'llar texnologiyasi, qo'llar vazifasi, qo'llarning o'zaro munosabati.

Oraliq nazorat.

Partitura bilan ishlash jarayonida qiyinchiliklarni bartaraf etish omillari, qo'llarning alohida vazifalari kabi amaliy hamda nazariy bilimlar tekshiriladi.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(76-90 soatlar)

Dirijyorlikda qo'llar texnologiyasi, texnika va applikatura.

Yakuniy nazorat

Dirijyorlik harakatlarini ijro etishda qo'l qismlarining ahamiyati va ularni amaliyotda qo'llash vazifalari, applikatura so'zining ma'nosi va uning qo'llarda ifoda etilish jihatlari.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

IV-SEMESTR**(91-105 soatlar)**

Dirijyorlikda ifodalilik va badiiy ijro harakatlari.

Oraliq nazorat.

Ifoda harakatlarida qo'llarning alohida o'rni, ko'rsatish jarayonida yumshoqlik, vasvasa, fojeaviylik, kenglik, shaxdamlik, qayg'u, shodlik, taklif etish kabi xarakterlarni yuzaga chiqarish san'ati, mimika orqali muloqotning ba'zaviy harakatlari yuzasidan amaliy va nazariy savollar beriladi.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(106-120 soatlar)

Sinxron (parallel) harakatlar, tutti ijrosi, ovozni so'ndirish harakatlari va ularning turlari.

Yakuniy nazorat

Qo'llarda sinxron harakatlarni bartaraf etish, qo'llar vazifalarining almashish holati, partiturada joylashgan vertikal ovozlari hamda ularda asosiy va yondosh partiyalarni aniqlash. Musiqiy shakl.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

V-SEMESTR**5- modul. Dirijyorlikda o'lchov harakatlari va ularning chizmalari****(121-135 soatlar)**

Oddiy va murakkab o'lchov turlari hamda ularga dirijyorlik chizmalarini tanlash.

Oraliq nazorat

Oddiy va murakkab o'lchov turlari hamda ularga dirijyorlik chizmalarini tanlash. Amaliy va nazariy tushuntirib berish.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(136-150 soatlar)

Aralash o'lchovlar va ularga dirijyorlik chizmalarini tanlash.

Yakuniy nazorat

Aralash o'lchov turlari hamda ularga dirijyorlik chizmalarini tanlash. Amaliy va nazariy tushuntirib berish.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari

(2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

VI-SEMESTR **(151-165 soatlar)**

Turli o'lchovlar va ularda metr, ritmni his etish, aniqlash va unga dirijyorlik harakatlari.

Oraliq nazorat

Turli o'lchovlar va ularda metr, ritmni his etish, aniqlash va unga dirijyorlik harakatlarini amaliy qo'llash va nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(166-180 soatlar)

Musiqiy sur'at (temp) turlari va ularni ijrochini ta'minlash uchun auftakt harakatlari, texnik ko'rsatmalar.

Yakuniy nazorat

Musiqiy sur'at (temp) turlari va ularni ijrochini ta'minlash uchun auftakt harakatlari, texnik ko'rsatmalar harakatlarini amaliy qo'llash va nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

VII-SEMESTR

6-modul. Badiiy ijrochilikni amalga oshirishda dirijyorlik harakatlari va ularning turli ko'rinishdagi talqinlari.

(181-195 soatlar)

Ovozni so'ndirish va uning turlari, fermata va uning turlariga dirijyorlik harakatlarini o'rganish.

Oraliq nazorat

Ovozni so'ndirish va uning turlari, fermata va uning turlariga dirijyorlik harakatlarini amaliy qo'llash va nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabani qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(196-211 soatlar)

Takt oldi, pauza, shtrixlarga dirijyorlik harakatlarini o'rganish va ularni amalga

qo'llash.

Yakuniy nazorat

Takt oldi, pauza, shtrixlarga dirijyorlik harakatlarini o'rganish va ularni amalda qo'llash va nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

VIII-SEMESTR

(212-227 soatlar)

Sinkopa turlari va ularga dirijyorlik harakatlarini o'rganish hamda amalda qo'llash.

Oraliq nazorat.

Sinkopa turlari va ularga dirijyorlik harakatlarini o'rganish hamda amalda qo'llashni amaliy va nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

(228-240 soatlar)

Metronom bilan ishlash, dinamika turlari va agogika harakatlariga dirijyorlik harakatlarini o'rganish.

Yakuniy nazorat

Metronom bilan ishlash, dinamika turlari va agogika turlariga dirijyorlik harakatlarini o'rganish va ularni amalda qo'llash hamda nazariy tushuntirish.

Ijro dasturi talabaning qobiliyatiga qarab o'qituvchi tomonidan tanlanadi. Unda O'zbekiston hamda jahon kompozitorlarining turli xarakter hamda yo'nalishdagi asarlari (2 ta asar: klassik, estrada) - simfonik, estrada (big-bend, estrada-simfonik) orkestrlariga cholg'ulashtirilgan partituralardan foydalaniladi. (Savollar ushbu fanning Sillabusida taqdim etiladi.)

Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish va ixtisoslik fanlaridan

Yakuniy davlat attestatsiyasi.

Ijro dasturini topshirish:

Талабанинг қобилияти ва имкониятларига қараб ўқитувчи томонидан танлаб олинган асарларга дирижёрлик қилиш назарда тутилади. Унда турли характер (ғамгин, шўх, оғир ва х.к.) ва ва йўналишлардаги (бибоп, твист, вальс, баллада, ча-ча-ча ва х.к.) Жаҳон ҳамда Ўзбекистон композиторлари асарларига дирижёрлик қилиш зарурдир.

Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish:

Bitiruv Malakaviy ishlarini baholashda talabalarning bilimi, berilgan mavzuning nazariy tomonidan bilishi, fikrplashi, auditoriyaga o'z nuqtai nazaridan aniq, lunda va kizikardli tarzda maълумотларни etказиш, сўзамоллик jihatları инобатга olinadi va

shu asosida baholanadi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.

- Dirijyorlik san'atining paydo bo'lishi va rivojlanish tarixi.
- Estrada san'atining dunyo miqyosida vujudga kelishi. O'zbekistonda estrada ijrochiligining paydo bo'lishi va rivojlanishi.
- Orkestr va uning turlari.
- Estrada orkestri va uning turlari
- Partitura ustida ishlash.
- Dirijyor holati
- Dirijyorlikda ifoda jihatlarini qo'llash asoslari
- Oyoqlar holati
- Gavda holati
- Bosh holati, nigoh va mimika
- Qo'l qismlari
- Bilak harakatlari
- Bilak va tirsak harakatlari
- Qo'llarning to'liq harakati (yelka harakati)
- Dirijyorlik harakatlarida qo'llarning oraliq masofasi
- Dirijyor tayoqchasi
- Jamoadagi ansambl ijrosini ta'minlash harakatlari
- Auftakt
- Intilish
- Nuqta
- Aks (nuqtaning aksi)
- Badiiy ijroga (obraz) erishish harakatlari
- Ijro jarayonidagi texnologiyalar
- Qo'llar vazifasi
- Qo'llarning o'zaro munosabati
- Ikki hissali chizma
- Uch hissali chizma
- To'rt hissali chizma
- Besh hissali chizma va uning turlari
- Olti hissali chizma va uning turlari
- Dirijyorlik uchun takt chizmalarini tanlash
- Ovozni so'ndirish va uning turlari
- Fermata va unin turlari
- Takt oldi harakati va uning turlari
- Pauza va uning turlari
- Shtrix va uning turlari
- Sinkopa va uning turlari
- Musiqiy surat (temp) va uning turlari
- Metronom va uning ahamiyati

	<ul style="list-style-type: none"> - Dinamika va uning turlari kabi mavzularni vazifalarni o'zlashtirish. <p style="text-align: center;">IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <ul style="list-style-type: none"> - O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi MESI va O'zDK kutubonasidagi adabiyotlardan foydalanish, o'qib-o'rganish, dirijorlik kasbi, orkestr turlari (ayniqsa estrada orkestri), ularning tarkibi, dirijyorlar (shuningdek O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan) va partitura bo'yicha nazariy bilimlarni oshirish (Sh.Umarov "Dirijyorlik", M.Akmaljonova "Dirijyorlik" darsliklari va A.Nazaryan, G.Israilov "Orkestr sinfi" o'quv qo'llanmasidan foydalanish). - Dirijyorlik holatlarini (oyoq, qo'l, bosh gavda), qo'l qismlari (bilak, tirsak, elka), dastlabki holat (o'rta, past, yuqori) oraliq masofa (kenglik, balandlik) harakatlarni o'zlashtirish, berilgan mashqlardan foydalanish, oyna bilan ishlash. - Muloqot (badiiy kitoblar o'qish orqali so'z boyligini orttirish, jo'mnavozlar bilan muloqot qilish, tushuntira bilish), ansambl (orkestr yoki uning guruhlar bilan ishlash, jo'mnavozlar bilan), dirijorlikning - auftakt, intilish, nuqta, nuqtaning aksi kabi asosiy harakatlarini vazifasini tushunish va o'zlashtirish, badiiy ijro (mimika, nigoh, qo'llardagi ijro harakatlari) larni tushunib olish va ijroga tadbqiq etish, berilgan mashqlardan foydalanish, oyna bilan ishlash. - O'ng va chap qo'l harakatlarining vazifalarini bilish, sinxron (parallel) harakatni ishlatmaslik, sozandani ijro uchun ilhomlantirish, ovozni so'ndirish turlari kabi harakatlar bilan tanishish va ularni ijro amaliyotida qo'llash, berilgan mashqlardan foydalanish, oyna bilan ishlash. - Oddiy, murakkab va aralash o'lchovlar va ularni chizma harakatlari bilan tanishish, kuchli va kuchsiz hissalarini aniqlash, metr, ritm, musiqiy sur'at (temp) kabi atamalarni tushunib olish va amalda qo'llash, berilgan mashqlardan foydalanish, oyna bilan ishlash. - Ovozni so'ndirish, fermata, takt oldi, pauza, shtrix, sinkopa, temp (musiqiy surat), dinamika kabi ijrolar hamda ularning turlari bilan tanishish va amalda qo'llash, metronom bilan tanishish va foydalanish yo'llari, mashqlardan foydalanish, oyna bilan ishlash.
<p>3.</p>	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllangan kompetensiyalari).</p> <p>Mazkur fanni o'zlashtirish natijasida talaba Davlat ta'lim standartlarida belgilangan bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishi nazarda tutiladi, xususan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dirijyor va dirijyorlik kasbi, shunindek uning kelib chiqishi, orkestr turlari va ularning tarixi; - Dirijorlik holatini o'zlashtirish; - Dirijyorlikning bazaviy harakatlari o'zlashtirish va amalda qo'llash; - Partitura o'qish; - O'rganayotgan asarini fortepianoda chala olish (kamida asosiy va yordamchi ohanglarni); - O'lchov turlari va ularning chizmalari bilan tanishush va amalda qo'llash; - Dirijyorlik tayoqchasini ishlata olish; - O'rganayotgan asari borasida kollokviumga tayyor bo'lish; - Orkestr sinfi fanida dirijyorning qo'l harakatlarini uqib olish, engil tushunish;

	<ul style="list-style-type: none"> – Jahon va O'zbekiston kompozitorlarining hayoti va ijodi, ularning turli yo'nalish va uslublarda yozilgan asarlari bilan yaqindan tanishish; – Musiqiy sezgini oshirish; – Musiqaning shakl tahlilini ochib beruvchi bazaviy nazariy asoslar haqida tasavvurga ega bo'lishi; – Asarda jumla; – Agogikaning engil turlari; – Nutqni o'stirish va muomala san'atini o'zlashtirish; – Estrada musiqa ijrochilgi uslublari bilan tanishib borish; <p>Repertuariga kiritilgan asarlarni mukammal o'zlashtirish kabi ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.</p>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Audio va video yozuvlardan foydalanish; – Internet resurslaridan foydalanish; – Partitura o'qish mahoratini oshirish; – Manual texnikani o'stirish uchun mashqlar bajarish; – “Aqliy hujum”, “Klaster” kabi interfaol keys-stadilar; – Talabada mantiqiy fikrlashni rivojlantirish; – Texnik mashqlar ustida ishlash; – Dars jarayonida muloqotga kirishish, ijodiy muhit yaratish. <p>Kollokvium (tezkor savol-javoblar)</p>
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy, amaliy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, dirijyorlik harakatlarini aniq va o'z vaqtida ishlata olish, kollokviumga puxta tayyorgarlik ko'rish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, mustaqil fikrlash va mushohada yuritish, oraliq nazorat jarayonida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha dasturni ijro etib ko'rsatish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar:</p> <p>O'zDK kutubxonasi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З.В. Хақназаров “Дирижёрлик ҳақида”. Ўқув-қўлланма. Т., 2012 й. 2. Ф.Р. Абдурахимова “Оркестр синфи”. Ўқув-қўлланма. Т., 2012 й 3. М.В.Акмалжоннова “О'zbek xalq cholg'ulari orkestri dirijyorligi san'ati”. Darslik. T.: “Fan ziyosi”nashriyoti, 2022 y. <p>O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi MESI kutubxonasi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A.Nazaryan, G.Israilov “Cholg'u ijrochiligi” (Estrada cholg'ulari). Т., 2017 y. 2. Sh. Umarov. Dirijyorlik (xalq cholg'ulari), darslik, T.: “Tamaddun”, 2023 y. 3. Sh. Umarov. Dirijyorlik (estrada orkestri dirijyorlligi), darslik, T.: “O'zbekiston davlat konservatoriyasi”, 2024 y. <p>Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. – T.: “O'zbekiston” NMIU, 2016;

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr. – T.: "O'zbekiston" NMIU, 2016; 3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: "O'zbekiston" NMIU, 2017; 4. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yonalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi (elektron versiyasi); 5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-apreldagi UP-2909 sonli Qarori; 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-iyuldagi UP-3151 sonli Qarori; 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 08-avgustdagi UP-3178 sonli Qarori; 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17-noyabrdagi UP-3391 sonli Qarori; 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 16-oktabrdagi PQ-5261 sonli Qarori; <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali; 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi; 3. http://www.youtube.com 4. www.musiq.uz 5. www.tarakanov.ru 6. www.musicaneo.com 7. www.notarhiv.ru 8. www.primanota.ru 9. www.partita.ru 10. www.commus.uz 11. www.belcanto.ru
7.	<p>Fan dasturi Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisilari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashi 202<u>7</u> yil <u>30</u> avgustdagi <u>9</u> sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ul: Sh.A.Umarov – O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi MESI dotsenti</p>
9.	<p>Taqrizchilar: A.Ikramov – O'zbekiston Respublikasi san'at arbobi, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist, O'zbekiston davlat filarmoniyasi Milliy estrada-simfonik orkestri badiiy rahbari va bosh dirijori M.Bafoyev - O'zbekiston Respublikasi san'at arbobi, O'zDK professori, kompozitor, dirijyor.</p>